

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum potuerit esse licitum per dispensationem vxorem dimittere? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

tamen non est inconueniens ad bonum prolis simpliciter. Et propter hoc ratio non sequitur.

ARTIC. II.

Utrum potueris esse licitum per dispensationem, uxorem dimittere?

281

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd uxorem dimittere, per dispensationem non poterit esse licitum. Illud enim quod est in matrimonio contra bonum prolis, est contra prima præcepta legis naturæ, quæ indispensabilia sunt. Sed dimissio uxoris est huiusmodi, ut ex dictis patet*. Ergo, &c.

art. præc.

¶ 2 Præterea, Concubina differt præcipue ab uxore in hoc, quòd non est inseparabiliter iuncta. Sed habere concubinam fuit indispensabile. Ergo & dimittere uxorem.

¶ 3 Præterea, Homines ita sunt modo receptibiles dispensationis, sicut olim fuerunt. Sed modo non potest dispensari cum aliquo, ut uxorem dimittat. Ergo nec olim.

¶ ex art.
5. q. 65.
præc.

SED contra, Agar cognita est ab Abraham uxorio affectu, ut dictum est †. Sed ipse eam præcepto diuino eiecit, & non peccauit. Ergo potuit per dispensationem fieri licitum, quòd homo uxorem dimitteret.

RESPONDEO dicendum, quòd dispensatio in præceptis, præcipue quæ sunt aliquo modo legis naturæ, est sicut mutatio cursus naturalis rei: qui quidem mutari dupliciter potest. Vno modo, ex aliqua causa naturali, per quã alia causa naturalis impeditur à cursu suo, sicut est in omnibus quæ in minori parte casualiter accidunt in natura. Sed per hunc modum non variatur cursus rerum naturalium quæ sunt semper, sed quæ sunt frequenter. Alio modo, per causam penitus supernaturalem, sicut in miraculis accidit. Et hoc modo potest mutari cursus naturalis, non solum qui est ordinatus, ut sit frequenter: sed qui est ordinatus etiam, ut sit semper, ut patet in statione solis tempore Iosue, & reditu eius tempore Ezechie,

& c.

& de eclipsi miraculosa tempore passionis Christi.
 Hac autem ratio dispensationis in præceptis legis natura, quandoque est in causis inferioribus; & sic dispensatio cadere potest super secunda præcepta legis naturæ; non autem super prima: quia illa sunt quasi semper existentia, ut dictum est * de pluralitate vxorum & huiusmodi. Aliquando autem est tantum in causis superioribus; & tunc potest dispensatio esse diuinitus, etiam contra prima præcepta legis naturæ, ratione alicuius mysterij diuini significandi vel ostendendi: sicut patet de dispensatione in præcepto Abrahæ factæ de occisione filij innocentis. Tales autem dispensationes non sunt communiter ad omnes, sed ad aliquas singulares personas, sicut etiam in miraculis accidit. Si ergo inseparabilitas matrimonij inter prima præcepta legis naturæ contineatur, solum hoc secundo modo sub dispensatione cadere potuit. Si autem sit inter secunda præcepta legis naturæ, etiã primo modo cadere potuit sub dispensatione. Videtur autem magis inter secunda præcepta legis naturæ contineri: inseparabilitas enim matrimonij non ordinatur ad prolis bonum, quod est principalis matrimonij finis, nisi quantum ad hoc, quod per parentes filijs prouideri debet in totam vitam, per debitam præparationem eorum, quæ sunt necessaria in vita; huiusmodi autem præparatio non est de prima intentione naturæ, secundum quam omnia sunt communia. Et ideo non videtur esse contra primam intentionem naturæ dimissio vxoris; & per consequens, nec contra prima præcepta, sed contra secunda legis naturæ: unde etiam primo modo sub dispensatione posse cadere videtur.

sup. q. 65.
 ar. 2.

Ad primum ergo dicendum, quod in bono prolis, secundum quod est de prima intentione naturæ, intelligitur procreatio & nutritio, & instructio quousque proles ad perfectam ætatem ducatur, sed quod ei prouideatur in posterum per hereditatis, & aliorum bonorum dimissionem, videtur pertinere ad secundam
 Supplementum. Q9 secundam

cundam legis naturæ intentionem .

Ad secundum dicendum, quod habere concubinam est contra bonum prolis , quantum ad id quod natura in ea , prima intentione intendit , scilicet educationem & instructionem , quæ requirit diuturnam commansionem parentum; quod nõ est in concubina, quæ ad tempus assumitur : & ided non est simile . Tamen quantum ad secundam intentionem , etiam habere concubinam , sub dispensatione cadere potest, vt patet O'ca 1 .

Ad tertium dicendum, quod inseparabilitas, quamuis sit de secunda intentione matrimonij, prout est in officium naturæ, est tamen de prima intentione ipsius, prout est sacramentum Ecclesie . Et ideo ex quo institutum est, vt sit Ecclesie sacramentum, manente tali institutione non potest sub dispensatione cadere, nisi forte secundo modo dispensationis .

ARTIC. III.

Utrum sub lege Moysi licitum fuerit uxorem dimittere ?

181

AD tertium sic proceditur . Videtur, quod sub lege Moysi fuerit licitum uxorem dimittere . Vnus enim modus consentiendi est, non prohibere, cum prohibere possit aliquis . Consentire autem illicito est illicitum . Cum ergo Moyses non prohibuerit uxoris repudium, nec peccauerit : quia lex sancta est, dicitur Roman. 7. videtur, quod repudium fuerit aliquando licitum .

¶ 2 Præerea, Propheta locuti sunt Spiritu sancto inspirati, vt patet 2. Petr. 1. Sed Malac. 2. dicitur, Cum odio habueris, dimitte . Ergo cum illud quod Spiritus sanctus inspirat, non sit illicitum, videtur quod repudium uxoris non semper fuerit illicitum .

¶ 3 Præerea, Chrysost. ¶ dicit, quod sicut Apostoli permiserunt secundas nuptias, ita Moyses permisit libellum repudij, Sed secundæ nuptiæ non sunt peccatum . Ergo nec repudium uxoris sub lege Moysi .

hom 32. in Euan. Mast. in opere imperf. patru ante med. 30. 2

SED